

БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

БАЯНХОНГОР СУМЫН 3 ДУГААР ЦЭЦЭРЛЭГИЙН 2020 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН,
ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛД ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

АУДИТЫН КОД: БНА-2021/58/СТА-ТШЗ

Баянхонгор 2021 он	Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга бөгөөд Тэргүүлэх аудитор: Б.Мөнхбат Утас: 99007576 Цахим хаяг: munkhbatb@audit.gov.mn Хэлтсийн дарга бөгөөд аудитын менежер: А.Цээням Утас: 88011833 Цахим хаяг: tseenyama@audit.gov.mn Аудитор: Г.Ганчимэг Утас: 88268424 Цахим хаяг: ganaa_7133@yahoo.com Цахим хуудас: www.audit.mn
-----------------------	---

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт

Агуулга

1.Төрийн аудитын санал, дүгнэлт /Эх хувь/	3
2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан.....	5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан	5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	6
2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан.....	7
2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	8
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	8
3.Аудитын тайлан.....	11
3.1. Ерөнхий зүйл	11
3.2. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй	11
3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт.....	11
3.4. Материаллаг байдал.....	12
3.5. Санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтүүд	12
3.6. Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт санхүүжилт.....	13
3.7. Шилэн дансны мэдээлэл	15
3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	15
3.9. Аудитын илрүүлэлт	15
Залруулсан алдаа	15
Зөвлөмж өгөхөөс бусад байдлаар шийдвэрлэсэн алдаа, зөрчил.....	16
Аудитын зөвлөмж	17
3.10. Балансын дараах үйл явдал болон дараагийн аудитаар авч үзэх анхаарал татахуйц бусад чухал асуудлууд.....	17
4. Менежментийн захидал	18
5. Хавсралт 1.: Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт	19

**БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

64101 Баянхонгор аймаг,
Баянхонгор сум, Номгон баг
Утас, факс 7044 2584
E-mail; bayankhongor@audit.gov.mn

БАЯНХОНГОР СУМЫН 3 ДУГААР
ЦЭЦЭРЛЭГИЙН ЭРХЛЭГЧ
Д.УРАНЧИМЭГ ТАНАА

2021. 02. 25 № 2/62

танай _____ -ны № _____ -т

АУДИТЫН САНАЛ ДҮГНЭЛТ

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Баянхонгор сумын 3 дугаар цэцэрлэгийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Аудитын гол асуудалд дурдсан алдаа, зөрчлийн үр нөлөөг эс тооцвол Баянхонгор сумын 3 дугаар цэцэрлэгийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл материаллаг алдаагүй, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан холбогдох журамд нийцүүлэн үнэн зөв, шударга толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан Санхүүгийн тайлангийн аудитын журам, гарын авлагын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Бусад мэдээлэл

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ.

2021 А4 ТООТ

• 005021016

Байгууллагын жилийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 5 зорилтын хүрээнд 52 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөснөөс 90 хувийн гүйцэтгэлтэй гэж тайлагнасан байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Аудитын гол асуудал

Баянхонгор сумын 3 дугаар цэцэрлэгийн 2020 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн дараах зөрчлийн дүн бидний тооцсон материаллаг байдлын түвшнээс давсан нь “Хязгаарлалттай” дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

- Байгууллагын даргын 2020 оны 12 дугаар сарын 20 ний өдрийн А/45 дугаар тушаалаар тооллогын комиссыг томилсон ч хөрөнгийн тооллого хийж, тооцоо бодсон баримт байхгүй, тусгай зориулалтын материалын дансны үлдэгдэл нярвын тайлангийн үлдэгдлээс 6117,5 төгрөгөөр зөрүүтэй.

- Бэлтгэн нийлүүлэгч рүү 5143,0 мянган төгрөг шилжүүлээд бэлнээр гаргуулан авч 3468.0 мянган төгрөгөөр дрож худалдан авсан, 1675.0 мянган төгрөгөөр хүүхдийн шкаф захиалаад хүлээн аваагүй байж санхүүгийн тайланд хөрөнгийг бүртгэсэн.

Дээрх алдаа зөрчлүүд нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 73 дугаар зүйлийн 73.2 дахь “Байгууллагын нягтлан бодогч нь үндсэн хөрөнгө, бараа материал, үнэ бүхий зүйлийн тооллогоор бэлэн байсан үлдэгдэл, гарсан зөрүүг тооллогын акт материал батлагдсанаас хойш 5 хоногийн дотор нягтлан бодох бүртгэлд тусгаж дансны үлдэгдлийг тулган шалгана”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.6 дахь “ нягтлан бодогч нь эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах”, 13.7 дахь “анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно”, 20 дугаар зүйлийн 20.1.4 дэх “хүчин төгөлдөр бус анхан шатны баримтаар, эсхүл анхан шатны баримтаар баталгаажаагүй ажил, гүйлгээг бүртгэхгүй байх”, Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3 дахь “санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх”, 16 дугаар зүйлийн 16.5.5 дахь “батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах” гэсэн заалтуудтай нийцэхгүй, санхүүгийн тайлангийн “Үнэн зөв байдал”, “Иж бүрэн байх”, “Оршин байх”, “Үнэлгээ” гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан холбогдох журам, зааврын дагуу үнэн зөв, шударга бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсч болох материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтуудыг хэрэгжүүлэх хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдаанаас үүссэн материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан нь бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар түүнийг бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА БӨГӨӨД ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР Б.МӨНХБАТ

A handwritten signature in black ink is written over a red rectangular official stamp. The stamp contains Mongolian text and a central emblem. The signature is written in a cursive style, starting from the left and extending across the stamp.

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	48,665,495.24	47,228,275.53
33	АВЛАГА	10,000,000.00	20,413.12
335	Бусад авлага	10,000,000.00	20,413.12
3351	Байгууллагаас авах авлага	10,000,000.00	20,413.12
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	38,665,495.24	47,207,862.41
351	Түүхий эд материал	22,658,943.40	28,900,943.40
35110	Тусгай зориулалттай материал	22,653,943.40	27,121,943.40
35130	Эм боох материал	5,000.00	1,779,000.00
354	Хангамжийн материал	16,006,551.84	18,306,919.01
35410	Бичиг хэргийн материал	1,248,760.00	1,664,090.00
35420	Аж ахуйн материал	6,812,016.00	7,567,416.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	720.01	720.01
35450	Барилгын засварын материал	9,000.00	3,159,000.00
35460	Хүнсний материал	2,693,662.83	673,300.00
35470	Бусад хангамжийн материал	5,242,393.00	5,242,393.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	748,362,303.55	734,763,813.19
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	748,362,303.55	734,763,813.19
392	Биет хөрөнгө	652,962,303.55	639,363,813.19
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	617,538,936.48	617,538,936.48
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,105,238.40	-22,252,183.12
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	37,286,798.00	42,535,298.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-29,066,059.85	-31,483,188.78
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	32,760,126.50	32,760,126.50
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-12,206,416.08	-15,460,999.44
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	6,010,000.00	16,010,000.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-73,338.34	-2,101,671.69
39217	Ном	1,817,495.24	1,817,495.24
393	Биет бус хөрөнгө	95,400,000.00	95,400,000.00
39301	Програм хангамж	275,000.00	275,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-275,000.00	-275,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	95,625,000.00	95,625,000.00
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл	-225,000.00	-225,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	797,027,798.79	781,992,088.72
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	4,906,104.87	00.00
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	4,906,104.87	00.00
413	Өглөг	4,906,104.87	00.00
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	4,906,104.87	00.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	792,121,693.92	781,992,088.72
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	792,121,693.92	781,992,088.72
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	222,077,527.70	222,077,527.70
51101	Өмч: - төрийн	222,077,527.70	222,077,527.70
512	Хуримтлагдсан үр дүн	98,859,709.32	88,730,104.12
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	80,563,648.28	98,859,709.32
51220	Тайлант үеийн үр дүн	18,296,061.04	-10,129,605.20
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	471,184,456.90	471,184,456.90
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	797,027,798.79	781,992,088.72

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Төгрөгөөр/ Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	419,516,895.00	506,278,475.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	2,199,950.00	5,388,500.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	2,199,950.00	5,248,500.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	2,199,950.00	5,248,500.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	2,199,950.00	5,248,500.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	417,316,900.00	500,889,975.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	348,188,900.00	365,701,600.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	348,188,900.00	365,701,600.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого		67,649,775.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	00.00	67,649,775.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	69,128,000.00	67,538,600.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	69,128,000.00	67,538,600.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	401,220,833.96	516,408,080.20
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	401,220,833.96	516,408,080.20
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	400,972,019.46	438,331,083.42
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	236,639,404.00	271,602,625.22
210101	Үндсэн цалин	236,639,404.00	224,238,268.32
210102	Нэмэгдэл	00.00	31,434,957.15
210104	Урамшуулал	00.00	15,929,399.75
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	30,411,700.87	32,824,124.01
210201	Тэтгэврийн даатгал	20,875,636.87	21,755,824.01
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,384,017.00	2,767,100.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,907,212.00	2,213,600.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	476,803.00	553,400.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,768,032.00	5,534,200.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	66,263,737.00	65,373,330.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	4,099,710.00	2,582,695.00
210302	Түлш, халаалт	53,416,331.00	55,344,218.00
210303	Цэвэр, бохир ус	8,837,696.00	7,446,417.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	4,975,943.50	6,743,936.00
210401	Бичиг хэрэг	858,300.00	1,798,270.00
210402	Тээвэр, шатахуун	339,280.00	1,084,500.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,286,533.50	1,378,466.00
210404	Ном, хэвлэл	39,600.00	67,500.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	180,000.00	1,018,500.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,272,230.00	1,396,700.00
2105	Нормативт зардал	53,124,666.00	27,660,477.83
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	85,700.00	687,530.00
210502	Хоол, хүнс	53,038,966.00	26,732,247.83
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	00.00	240,700.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	62,070.00	3,761,500.00
210602	Тавилга	00.00	1,675,000.00
210604	Урсгал засвар	62,070.00	2,086,500.00
2107	Томиллолт, зочны зардал	147,600.00	24,000.00
210702	Дотоод албан томиллолт	147,600.00	24,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	768,500.00	824,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	568,500.00	574,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	200,000.00	250,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	8,578,398.09	29,517,090.36
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	503,200.00	670,100.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хоргодол	8,075,198.09	28,846,990.36

Баянхонгор сумын 3 дугаар цэцэрлэгийн 2020 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	00.00	78,076,996.78
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	00.00	67,764,775.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	00.00	51,016,225.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	00.00	16,633,550.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	158,100.00	115,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	00.00	1,165,270.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	64,263.00	1,165,270.00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	00.00	9,146,951.78
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	26,451.50	9,146,951.78
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	18,296,061.04	-10,129,605.20

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл /Төгрөгөөр/
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	417,316,900.00	510,889,975.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	417,316,900.00	510,889,975.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	348,188,900.00	365,701,600.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	348,188,900.00	365,701,600.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	00.00	77,649,775.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	00.00	67,649,775.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	00.00	10,000,000.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	69,128,000.00	67,538,600.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	69,128,000.00	67,538,600.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	404,451,050.00	500,889,975.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	404,451,050.00	500,889,975.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	404,202,235.50	422,812,978.22
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	230,368,900.00	274,605,567.22
210101	Үндсэн цалин	203,365,272.00	227,241,210.32
210102	Нэмэгдэл	12,254,228.00	31,434,957.15
210104	Урамшуулал	14,749,400.00	15,929,399.75
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	31,776,100.00	34,747,700.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	22,671,700.00	23,679,400.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,243,100.00	2,767,100.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,721,700.00	2,213,600.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	752,700.00	553,400.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,386,900.00	5,534,200.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	66,263,737.00	65,373,330.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	4,009,710.00	2,582,695.00
210302	Түлш, халаалт	53,416,331.00	55,344,218.00
210303	Цэвэр, бохир ус	8,837,696.00	7,446,417.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	4,216,213.50	5,924,166.00
210401	Бичиг хэрэг	282,300.00	438,900.00
210402	Тээвэр, шатахуун	340,000.00	1,084,500.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,286,533.50	1,378,466.00
210404	Ном, хэвлэл	79,100.00	67,500.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	180,000.00	1,025,700.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,048,280.00	1,929,100.00
2105	Нормативт зардал	58,172,535.00	30,965,115.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	73,500.00	2,321,130.00
210502	Хоол, хүнс	55,230,135.00	24,711,885.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,868,900.00	3,932,100.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	4,379,750.00	7,911,500.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	00.00	1,000,000.00

Баянхонгор сумын 3 дугаар цэцэрлэгийн 2020 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

210602	Тавилга	3,804,500.00	1,675,000.00
210604	Урсгал засвар	575,250.00	5,236,500.00
2107	Томилолт, зочны зардал	147,600.00	24,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	147,600.00	24,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	768,500.00	816,800.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	568,500.00	566,800.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	200,000.00	250,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	8,108,900.00	2,444,800.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	8,108,900.00	2,444,800.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	248,814.50	78,076,996.78
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	158,100.00	67,764,775.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	00.00	51,016,225.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	00.00	16,633,550.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	158,100.00	115,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	64,263.00	1,165,270.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	64,263.00	1,165,270.00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	26,451.50	9,146,951.78
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	26,451.50	9,146,951.78
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	12,865,850.00	10,000,000.00
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	12,865,850.00	10,000,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	12,865,850.00	10,000,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	12,865,850.00	10,000,000.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	12,865,850.00	10,000,000.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	12,865,850.00	-10,000,000.00
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	00.00	00.00
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	00.00	00.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

							/ төгрөгөөр /
Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Бусад	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн	
C01	2019 оны 01-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	222,077,527.70	471,184,456.90	80,563,648.28	00.00	773,825,632.88	
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00	
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	222,077,527.70	471,184,456.90	80,563,648.28	00.00	773,825,632.88	
C07	Тайланг үеийн үр дүн	00.00	00.00	18,903,451.41	00.00	18,903,451.41	
C08	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	222,077,527.70	471,184,456.90	98,859,709.32	00.00	792,121,693.92	
D01	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	222,077,527.70	471,184,456.90	98,859,709.32	00.00	792,121,693.92	
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00	
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	222,077,527.70	471,184,456.90	98,859,709.32	00.00	792,121,693.92	
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00	
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00	
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз,	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00	
D08	Тайланг үеийн үр дүн	00.00	00.00	-10,129,605.20	00.00	-10,129,605.20	
D09	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	222,077,527.70	471,184,456.90	88,730,104.12	00.00	781,992,088.72	

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

		/ төгрөгөөр /
Үзүүлэлт	Тайлант оны	

Баянхонгор сумын 3 дугаар цэцэрлэгийн 2020 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Эдийн засгийн ангилал		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл				
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	433,240,200.00	422,927,978.22	10,312,221.78	97.6
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	433,240,200.00	422,927,978.22	10,312,221.78	97.6
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	433,085,800.00	422,812,978.22	10,272,821.78	97.6
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	274,706,800.00	274,605,567.22	101,232.78	100.0
210101	Үндсэн цалин	227,878,000.00	227,241,210.32	636,789.68	99.7
210102	Нэмэгдэл	30,899,400.00	31,434,957.15	-535,557.15	102
210104	Урамшуулал	15,929,400.00	15,929,399.75	0.25	100
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	34,747,700.00	34,747,700.00	0.00	100
210201	Тэтгэврийн даатгал	23,679,400.00	23,679,400.00	0.00	100
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,767,100.00	2,767,100.00	0.00	100
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,213,600.00	2,213,600.00	0.00	100
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	553,400.00	553,400.00	0.00	100
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,534,200.00	5,534,200.00	0.00	100
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	66,538,600.00	65,373,330.00	1,165,270.00	98.2
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,413,400.00	2,582,695.00	830,705.00	75.7
210302	Түлш, халаалт	55,575,200.00	55,344,218.00	230,982.00	99.6
210303	Цэвэр, бохир ус	7,550,000.00	7,446,417.00	103,583.00	98.6
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	5,993,700.00	5,924,166.00	69,534.00	98.8
210401	Бичиг хэрэг	438,900.00	438,900.00	0.00	100.0
210402	Тээвэр, шатахуун	1,100,000.00	1,084,500.00	15,500.00	98.6
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,420,000.00	1,378,466.00	41,534.00	97.1
210404	Ном, хэвлэл	77,200.00	67,500.00	9,700.00	87.4
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,028,500.00	1,025,700.00	2,800.00	99.7
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,929,100.00	1,929,100.00	0.00	100.0
2105	Нормативт зардал	31,596,500.00	30,965,115.00	631,385.00	98.0
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	2,322,000.00	2,321,130.00	870.00	100.0
210502	Хоол, хүнс	25,342,400.00	24,711,885.00	630,515.00	97.5
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	3,932,100.00	3,932,100.00	0.00	100.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	16,096,700.00	7,911,500.00	8,185,200.00	49.1
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	9,185,000.00	1,000,000.00	8,185,000.00	10.9
210602	Тавилга	1,675,000.00	1,675,000.00	0.00	100.0
210604	Урсгал засвар	5,236,700.00	5,236,500.00	200.00	100.0
2107	Томилот, зочны зардал	144,100.00	24,000.00	120,100.00	16.7
210702	Дотоод албан томилот	144,100.00	24,000.00	120,100.00	16.7
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	816,900.00	816,800.00	100.00	100.0
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	566,900.00	566,800.00	100.00	100.0
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	250,000.00	250,000.00	0.00	100.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2444800.00	2444800.00	0.00	100.0
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,444,800.00	2,444,800.00	0.00	100.0
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	154400.00	115000.00	39,400.00	74.5
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	154,400.00	115,000.00	39,400.00	74.5
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	154,400.00	115,000.00	39,400.00	74.5

Баянхонгор сумын 3 дугаар цэцэрлэгийн 2020 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	433,240,200.00	422,927,978.22	10,312,221.78	97.6
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	365,701,600.00	356,554,648.22	9,146,951.78	97.5
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	365,701,600.00	356,554,648.22	9,146,951.78	97.5
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	67,538,600.00	66,373,330.00	1,165,270.00	98.3
132001	Орон нутгийн төсвөөс	67,538,600.00	66,373,330.00	1,165,270.00	98.3
62	АЖИЛЛАГСДЫН ТОО	26.00	26.00	0.00	100.0
620001	Удирдах ажилтан	01.00	01.00	0.00	100.0
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	17.00	17.00	0.00	100.0
620003	Үйлчлэх ажилтан	08.00	08.00	0.00	100.0
631	СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ БОЛОВСРОЛЫН БАЙГУУЛЛАГА	205	205	0.00	100.0
631001	Төрийн өмчит СӨБ байгууллага	205	205	0.00	100.0
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	26	26	0.00	100.0
650004	СӨБ болон бага, дунд боловсролын албан хаагч (ТҮБД)	15	15	0.00	100.0
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	11	11	0.00	100.0

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	/ төгрөгөөр /	
		Өмнөх он	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	0.00	77,649,775.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	0.00	77,649,775.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	0.00	10,000,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	0.00	10,000,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	0.00	10,000,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	0.00	67,649,775.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	0.00	67,649,775.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	0.00	51,016,225.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	0.00	16,633,550.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	0.00	77,649,775.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	0.00	77,649,775.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	0.00	67,649,775.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	0.00	10,000,000.00
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	0.00
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.00	0.00

3.Аудитын тайлан

3.1. Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасан бүрэн эрхийн хүрээнд Баянхонгор сумын 3 дугаар цэцэрлэгийн 2020 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүгнэлтийг эрхлэгч Д.Уранчимэг танд танилцуулж байна.

Энэхүү тайланд шалгагдагч этгээдийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтад хийсэн үнэлгээ, аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал бүхий аудитын дүгнэлт түүний үндэслэлийн талаар тус тус хураангуйлан толилуулав.

Аудитын тайланд шалгагдагч этгээдэд төсвийн хөрөнгийн хадгалалт хамгаалалт, зарцуулалтад тавих хяналтыг сайжруулах, үр ашигтай зарцуулах талаар өгсөн зөвлөмжүүдийг менежментийн захидалд тусгасан болно.

Аудитыг 2021 оны 02 дугаар сарын 19-өөс 2021 оны 02 дугаар сарын 21-ний хооронд Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Г.Ганчимэг хариуцаж хэрэгжүүлэв.

Баянхонгор сумын 3 дугаар цэцэрлэг нь 2020 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд аудит хийх хүсэлтийг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2020 оны 10 дугаар сарын 26-ны өдрийн 104 тоот албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй

Баянхонгор сумын 3 дугаар цэцэрлэгийн үйл ажиллагааны чиглэлийг дараах байдлаар тодорхойлжээ. Үүнд:

- Багшийн хөгжлийг дэмжсэнээр хүүхдэд эерэг зан чанар, хандлагыг төлөвшүүлэн, тэдний мэдлэг эзэмших чадварыг хөгжүүлэхэд оршино.

Тайлант хугацаанд байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд мөрддөг хууль, тогтоомж, бодлого, журамд өөрчлөлт гараагүй байна. Дараах хууль тогтоомжийг мөрдөж байна.

- Төрийн аудитын тухай хууль
- Төсвийн тухай хууль
- Сургуулийн өмнөх боловсролын тухай хууль
- Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль
- Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хууль
- Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль
- Шилэн дансны тухай хууль
- Монгол Улсын 2020 оны Төсвийн тухай хууль
- Татварын багц хуулиуд
- Нийгмийн даатгалын тухай хууль
- Хөдөлмөрийн тухай хууль

3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт

Баянхонгор сумын 3 дугаар цэцэрлэгийн санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаа Төсвийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн баталсан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын дагуу үнэн зөв бэлтгэх үүрэгтэй.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, холбогдох стандарт, хууль тогтоомжтой нийцсэн байна.

Баянхонгор аймгийн Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын алба 2020 онд харьяа орон нутаг дахь Баянхонгор сумын 3 дугаар цэцэрлэгийн санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод аудит хийгээгүй байна.

Тус байгууллагын дотоод хяналтын эрсдэлийг төлөвлөлтийн үе шатанд “Дунд” гэж үнэлсэн бөгөөд гүйцэтгэлийн үе шатанд дахин хянахад дотоод хяналт үр нөлөөтэй гэж үзлээ.

3.4. МАТЕРИАЛЛАГ БАЙДАЛ

Аудитыг төлөвлөх үе шатны материаллаг байдлыг АДБОУС 1320, АОУС 320-ын дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн нийт зардлыг сонгож, эрсдэлийн түвшнийг “Дунд” гэж үнэлэн материаллаг байдлын хувь хэмжээг 2 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн үе шатанд материаллаг байдлын түвшнийг 2020 оны 3 дугаар улирлын үр дүнгийн тайлангийн нийт зардал 403262,2 мянган төгрөгөөс 2 хувиар буюу 8065,2 мянган төгрөгөөр материаллаг байдлыг тооцсоныг гүйцэтгэлийн үе шатанд 2020 оны жилийн эцсийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардал 516408,0 мянган төгрөгөөс 2 хувиар буюу 10328,1 мянган төгрөгөөр тооцов.

3.5. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Баянхонгор сумын 3 дугаар цэцэрлэгийн 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн 781992.1 мянган төгрөг байгаа нь өмнөх оноос 15035.7 мянган төгрөгөөр буюу 1,8 хувиар өссөн байна. Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан бараа материал, үндсэн хөрөнгө, өр төлбөр, Засгийн газрын оролцоо данс байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

төгрөг/ Үзүүлэлт	/мянган		
	Эхний үлдэгдэл 1	Эцсийн үлдэгдэл 2	Өөрчлөлт 3=2-1
Б			
ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	48,665.5	47,228.3	(1,437.2)
Мөнгөн хөрөнгө	-	-	-
Авлага	10,000.0	20.4	(9,979.6)
Урьдчилгаа	-	-	-
Бараа материал	38,665.5	47,207.9	8,542.4
ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	748,362.3	734,763.8	(13,598.5)
Үндсэн хөрөнгө	791,313.4	806,561.9	15,248.5
Хуримтлагдсан элэгдэл	(42,951.1)	(71,798.0)	(28,847.0)
Нийт хөрөнгө	797,027.8	781,992.1	(15,035.7)
Өр төлбөр	4,906.1	-	(4,906.1)
Засгийн газрын оролцоо /Эздийн өмч/	792,121.7	781,992.1	(10,129.6)
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	797,027.8	781,992.1	(15,035.7)

Эх сурвалж: Тус байгууллагын 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан

Өмнөх оны авлагыг бүрэн барагдуулсан боловч 20,4 мянган төгрөгийн нийгмийн даатгалын шимтгэлийг дутуу шилжүүлснээс үүссэн байна.

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 47207,8 мянган төгрөг болж 8542,3 мянган төгрөгөөр өссөн нь Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны яамнаас 140,0 мянган төгрөгийн хөрөнгийг үнэ төлбөргүй хүлээн авч, төсвийн хөрөнгөөр бэлтгэсэн тусгай зориулалтын материалын дансанд 4468,0 мянга, эм боох материалын тайлан тусгаарлах өрөөний тохижуулахаар худалдан авсан 1634,0 мянга, барилгын материалын дансанд 2820,0 мянган төгрөгийн үлдэгдлээс шалтгаалжээ.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 806561,8 мянган төгрөг болж 15248,5 мянган төгрөгөөр өссөн нь өмнөх онд авлагаар тусгасан 10000,0 мянган төгрөгийн гадна талбайн

Баянхонгор сумын 3 дугаар цэцэрлэгийн 2020 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

тоглоом, үнэ төлбөргүй хүлээн авсан 5248,5 мянган төгрөгийн хөрөнгийг бүртгэсэнтэй холбоотой байна.

Үндсэн хөрөнгийн данс нь БСШУЯ-ны хөрөнгө оруулалтаар 5248,5 мянган төгрөгийн хөрөнгө хүлээн авч, өмнөх оны авлагаар төлбөрийг төвлөрүүлж гүйцэтгүүлсэн 10000,0 мянган төгрөгийг хөрөнгөөр нэмэгдсэн байна.

Өмнөх онд ажиллагсадтай холбоотой хувь хүний орлогын албан татварын, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн 4906,1 мянган төгрөгийн богино хугацаат өр төлбөрийг бүрэн барагдуулсан байна.

Засгийн газрын оролцоо дансны үлдэгдэл 781992,0 мянган төгрөг болж 10129,5 мянган төгрөгөөр буурсан нь тайлант үеийн үр дүн 10575,0 мянган төгрөгийн өөрчлөлтөөс шалтгаалжээ.

Тус байгууллагын санхүүгийн үр дүнгийн тайлангаар нийт орлого 506278,4 мянган төгрөг болж, өмнөх оноос 86761,5 мянган төгрөгөөр буюу 20,6 хувиар өссөн байна.

Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан төсөвт байгууллагын өөрийн орлого, тусламж санхүүжилтийн орлого байна. Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого өмнөх оноос 3048,5 мянган төгрөгөөр өссөн нь үнэ төлбөргүй хүлээж авсан орлого өмнөх оноос нэмэгдсэнтэй, тусламж санхүүжилтийн орлого 83573,0 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн нь тусгай зориулалтын шилжүүлгийн санхүүжилт 17512,7 мянган төгрөгөөр нэмэгдэж, орон нутгийн төсвөөс олгосон санхүүжилт 1589,4 мянган төгрөгөөр буурсан, нэмэлт санхүүжилтийн орлого 67649,7 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэнтэй холбоотой байна.

Нийт зардал 516408,1 мянган төгрөг байгаа нь өмнөх оноос 115187,2 мянган төгрөгөөр буюу 28,7 хувиар өссөн байна. Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан зардлууд нь цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил, НДШ, хангамж бараа материалын зардал, тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж, элэгдлийн зардал нэмэгдсэн нь голлох нөлөөг үзүүлж байна.

3.6. Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2020 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 514020,0 мянган төгрөгөөр, нийт зарлагыг 514020,2 мянган төгрөгөөр, хүүхдийн тоог 195, ажиллагсдын тоог 26 орон тоогоор тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн захирагчийн хүргүүлсэн төсвийн төслөөс 23558,8 мянган төгрөгөөр бууруулж 490461,4 мянган төгрөг, хүүхдийн тоог 205, ажиллагсдын тоог 26 орон тоогоор баталсан байна.

Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрийн 5 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр анх 490461,4 мянган төсөв батлагдаж 3 удаа тодотгол хийн 433240,2 мянган төгрөгийн төсөв баталснаас 366701,6 мянган төгрөгийг тусгай зориулалтын шилжүүлгийн санхүүжилтээр 66538,6 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсвийн санхүүжилтээр санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр орон нутгийн төсвөөс 67538,6 мянга, тусгай зориулалтын шилжүүлгийн санхүүжилтээс 366701,6 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч, урсгал үйл ажиллагаанд 422927,9 мянган төгрөгийг зарцуулж 10312,2 мянган төгрөгийг төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Баянхонгор сумын 3 дугаар цэцэрлэгийн 2020 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 422927,9 мянган төгрөг буюу 97,6 хувьтай байгаа нь цалингийн зардлыг 101,2 байр ашиглалттай холбоотой тогтол зардлыг 1165,2 мянга, хангамжийн материалын зардлыг 69,5 мянга, нормативд зардлыг 631,3 мянга, эд хогшил, урсгал засварын зардлыг 8185,2 мянга, томилолтын зардлыг 120,1 мянган төгрөгөөр тус тус хэмнэсэнтэй холбоотой байна.

Нийт төсвийн зардлын гүйцэтгэлийг дутуу зарцуулсан нь 1 хөтөлбөрийн 4 арга хэмжээний 10312,2 мянган төгрөгөөр дутуу зарцуулагдсантай холбоотой байна.

Хүснэгт-2 Төсийн гүйцэтгэлийн тайлан /хөтөлбөр, арга хэмжээгээр/

төгрөгөөр

Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
ХӨТӨЛБӨР 71801 Сургуулийн өмнөх боловсрол	433,240,200.00	422,927,978.22	10,312,221.78	97.6
АРГА ХЭМЖЭЭ 80109 Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн байгууллагуудын тогтмол зардал				
НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	66,538,600.00	65,373,330.00	1,165,270.00	98.2
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	66,538,600.00	65,373,330.00	1,165,270.00	98.2
БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	66,538,600.00	65,373,330.00	1,165,270.00	98.2
Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	66,538,600.00	65,373,330.00	1,165,270.00	98.2
АРГА ХЭМЖЭЭ 81807 Цэцэрлэгийн хүүхдийн хоол				
НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	31,596,500.00	30,965,115.00	631,385.00	98.0
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	31,596,500.00	30,965,115.00	631,385.00	98.0
УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	31,596,500.00	30,965,115.00	631,385.00	98.0
Норматив зардал	31,596,500.00	30,965,115.00	631,385.00	98.0
АРГА ХЭМЖЭЭ 80802 Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж				
НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	154,400.00	115,000.00	39,400.00	74.5
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	154,400.00	115,000.00	39,400.00	74.5
УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	154,400.00	115,000.00	39,400.00	74.5
Нэг удаагийн тэтгэмж урамшуулал	154,400.00	115,000.00	39,400.00	74.5
АРГА ХЭМЖЭЭ 81834 Боловсролын стандарт, сургалты				
НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	317,030,125.00	308,553,958.47	8,476,166.53	97.3
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	317,030,125.00	308,553,958.47	8,476,166.53	97.3
БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	317,030,125.00	308,553,958.47	8,476,166.53	97.3
Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил	258,777,400.00	258,676,167.47	101,232.53	100.0
Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх	32,756,525.00	32,756,525.00	-	100.0
Хангамж, бараа материалын зардал	5,993,700.00	5,924,166.00	69,534.00	98.8
Эд хогшил, урсгал засварын зардал	16,096,700.00	7,911,500.00	8,185,200.00	49.1
Томилолт, зочны зардал	144,100.00	24,000.00	120,100.00	16.7
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний	816,900.00	816,800.00	100.00	100.0
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,444,800.00	2,444,800.00	-	100.0
АРГА ХЭМЖЭЭ 81835 Сургалтын хэвийн үйл ажиллагаа				
НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	17,920,575.00	17,920,574.75	0.25	100.0
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	17,920,575.00	17,920,574.75	0.25	100.0
БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	17,920,575.00	17,920,574.75	0.25	100.0
Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил	15,929,400.00	15,929,399.75	0.25	100.0
Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх	1,991,175.00	1,991,175.00	-	100.0

Эх сурвалж: Байгууллагын 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр харуулсан мэдээллийг энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

Нэмэлт санхүүжилт:

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансаар өмнөх оны аудитаар төлбөрийн акт тогтоож төвлөрүүлсэн 1000,0 мянга, тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж 51016,2 мянга, хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх

Баянхонгор сумын 3 дугаар цэцэрлэгийн 2020 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

дэмжлэг 16663,5 мянга нийт 77649,7 мянган төгрөгийн орлогыг төвлөрүүлж ангилал зориулалтын дагуу зарцуулсан байна.

3.7. Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд Шилэн дансны тухай хуулийн дагуу байршуулбал зохих 151 мэдээллээс 127 мэдээллийг байршуулсан. Үүнээс хугацаа хоцорсон 21 байршуулаагүй 3 мэдээлэл байна. Цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлогын 128221,4 мянга, зарлагын 29107,6 мянган төгрөгийн гүйлгээг хугацаа хоцроож мэдээлсэн байна.

Хүснэгт-3 Шилэн дансны мэдээлэл

А/А	Хугацаа	Төрөл	Удаа	Хугацаанд нь байршуулсан	Хугацаа болоогүй	Хугацаа хоцроож байршуулсан	Мэдээллийг хугацаандаа байршуулаагүй	Үүнээс Хугацаа хоцроож байршуулсан																			
								Төсвийн байгууллагын батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, хэрэглэж хэмжээний шалтгаан тайлбарын хамт		Тухайн жилийн төсөвт орсон нэмэлт, өөрчлөлт		Өмнөх оны төсвийн зарлагын хэмнэлт, туслах үйл ажиллагааны орлогоос давсан хэсгийг урамшуулалд зарцуулсан тайлан		Хандив, тусламжийн хэмжээ, түүний зарцуулалтын тайлан		Хөрөнгийн болон урсгал зардалд тусгагдсан арга хэмжээний төндөрийн өрөмжий		Бонд, азал, өрийн бичиг, баталгаа, түүнтэй адилтгах санхүүгийн бусад хэрэгсэл, төр		Худалдан авах ажиллагаанд хийсэн аудитын тайлан, дүгнэлт болон бусад		Аудитын тайлан, дүгнэлт, зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга		Цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээ /Мян.төг/		Таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий худалдан авсан бараа, ажил үйлчилгээний нэр, санхүүжилтийн хэмжээ, нийлүүлэгчийн нэр, хааг	
								Тоо	Тоо	Тоо	Тоо	Тоо	Тоо	Тоо	Тоо	Тоо	Орлого	Зарлага	Тоо	Дүн							
1	Бүтэн жил	11	11	9	2	1	3	1		1	1																
2	Хагас жил	4	4	4		0																					
3	Улирал бүр	1	4	3		0																					
4	Сар бүр	3	36	32		3																					
5	Тухай бүр	8	96	86		17			4			2	3	1		3	97,636	29,108		4	30,585.0						
	Нийт	27	151	134	2	21	3	4	4	1	1	2	3		3	97,636	29,108		4	30,585.0							

Эх сурвалж: Байгууллагын шилэн дансны цахим сангаас

3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар нийт 21611,7 мянган төгрөгийн зөрчил илрүүлж 15491,7 мянган төгрөгийг 3 төлбөрийн акт тогтоосныг барагдуулж, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх 6120,0 мянган төгрөгийн 2 зөвлөмж өгснийг биелэлтийг 2020.04.01 ний өдрийн 24 тоот албан бичгээр ирүүлсэн байна.

Хүснэгт 4. Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн төлбөрийн акт, албан шаардлагын хэрэгжилт

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Зөрүү		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Төлбөрийн акт	3	15491.7	3	15491.7			
Зөвлөмж	2	6120	2	6120			
Нийт дүн	5	21611.7	5	21611.7			

3.9. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 11655,8 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс 2124,4 мянган төгрөгийн алдааг залруулж, 3651,9 мянган төгрөгийн зөрчилд 2 акт тогтоож, 2411,5 мянган төгрөгийн зөрчилд 4 албан шаардлага хүргүүлж, 3468,0 мянган төгрөгийн алдаа зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 1 зөвлөмж өглөө. /Хавсралт 1/

Залруулсан алдаа

Аудитаар нягтлан бодох бүртгэлийн бичилт, тооцоолол болон тайлагналын алдаатай дараах залруулгыг санхүүгийн тайланд тусгаж, баталгаажуулав. Үүнд:

Тайлант онд Үндсэн хөрөнгийн элэгдлийн зардлыг 345,4 мянган төгрөгөөр дутуу байгуулсан, эм хэрэгслийн зардлаас 225,0 мянган төгрөгийн 9 кварцын гэрэл, 12 сард авсан 1414,0 мянган төгрөгийн эмнэлгийн хэрэгслийг үлдэгдлээр байхад зарлага гаргасан, Бэлтгэн нийлүүлэгч ААНБ-аар хүүхдийн шкаф хийлгэхээр 1675,0 мянган төгрөгийг шилжүүлж хөрөнгийг аваагүй байхад орлого авсан.

Шийдвэрлэсэн нь: Санхүүгийн тайланд залруулж хөрөнгийг бүртгэсэн.

Зөвлөмж өгөхөөс бусад байдлаар шийдвэрлэсэн алдаа, зөрчил

Аудитаар 9521,4 мянган төгрөгийн залруулагдаагүй алдаа, зөрчил илэрч 3651,9 мянган төгрөгийн зөрчилд 2 төлбөрийн акт тогтоож 2411,5 мянган төгрөгийн зөрчилд 4 албан шаардлага хүргүүлж, 3468,0 мянган төгрөгийн алдаа зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 1 зөвлөмж хүргүүлээ. Үүнд:

1. Тус байгууллага нь 2020.12.23 нд "Хонгор мөнгөн үсэг"-ХХК-аар хүүхдийн шкаф хийлгэхээр 1675.0 мянган төгрөгийг шилжүүлж, мөнгийг бэлнээр гаргуулж авсан байхад санхүүгийн тайланд хөрөнгөөр тусгасан нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20 дугаар зүйлийн 20.1.4 дэх "хүчин төгөлдөр бус анхан шатны баримтаар, эсхүл анхан шатны баримтаар баталгаажаагүй ажил, гүйлгээг бүртгэхгүй байх", Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3 дахь "санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх", заалттай нийцэхгүй, "Үнэн зөв байдал" батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төлбөрийн акт тогтоож буруутай албан тушаалтнаар төлүүлэхээр шийдвэрлэв.

2. Цалингийн зардлыг давтан тооцоолол хийхэд 4 дүгээр сард 3 ажилтан цалингийн зөрүүг олгохдоо татвар, шимтгэлийг суутган тооцоогүй 58.5 мянган төгрөгийг илүү олгосон, сахилгын шийтгэлтэй 2 албан хаагчид 1344,3 мянган төгрөгийн үр дүнгийн урамшуулал олгосон, ХХОАТ- зардлыг 573,9 мянган төгрөгөөр илүү шилжүүлж, авлагаар тусгаагүй, санхүүгийн тайланд зардал нэмэгдүүлж тайлагнасан нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.5 "дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах" Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3 дахь "санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх" Засгийн газрын 2019 оны 05 дугаар тогтоолын 3 дугаар хавсралтаар баталсан "Төрийн албан хаагчид мөнгөн урамшуулал олгох журам"-ын 4.3 дахь "Улирлын ажлын үр дүнгийн мөнгөн урамшууллыг сургалтын байгууллагын хөдөлмөрийн дотоод журам, албан тушаалын тодорхойлолт, хөдөлмөрийн гэрээнд заасан ажил үүргээ гүйцэтгэсэн, ажлын байранд хөдөлмөрийн сахилга, ёс зүйн зөрчил гаргаагүй багш, туслах багш, бусад албан хаагчид олгоно." гэсэн заалттай нийцэхгүй, "Үнэн зөв байдал" батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төлбөрийн акт тогтоож татварт илүү шилжүүлсэн 573,9 мянган төгрөгийг суутган тооцож төлөх, 1402,9 мянган төгрөгийг буруутай албан тушаалтнаар төлүүлэхээр шийдвэрлэв.

3. Цалин хөлсний суутган тайланг гаргахдаа 4 ажилтны 2387.5 мянган төгрөгийг дутуу, Б.Гантулгын цалинг 1125.8 мянган төгрөгөөр илүү мэдээлж нийт 1261.6 мянган төгрөгийн цалинг дутуу тайлагнаж, өглөг, авлагын тооцоо нийлээгүй нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.5 "дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах", Хувь хүний орлогын албан татварын тухай 25.4 "Суутган төлөгч нь хувь хүнд орлого олгох бүрдээ түүний албан татвар төлөгчийн дугаар болон хувь хүн тус бүрээр олгосон орлого, түүнд ногдуулан суутгасан албан татварын хэмжээний мэдээллийг цахимаар, эсхүл хувь хүний орлого, татварын бүртгэлийн дэвтэрт тэмдэглэж, харьяа татварын албанд улирал тутам өссөн дүнгээр гаргаж илгээнэ.", 26 дугаар зүйл 26.1 "Албан татвар төлөгч энэ

хуулийн дагуу албан татвар ногдуулах орлогоо өөрөө үнэн зөв тодорхойлж, доор дурдсан хугацаанд албан татварыг холбогдох төсөвт төлнө”

Шийдвэрлэсэн нь: Цалин хөлсний суутганы тооцоог нийлж, зөрүүтэй мэдээлсэн албан хаагчдын цалингийн мэдээг залруулж зөрчлийг арилгах албан шаардлага өгөв.

4. Нийгмийн даатгалын мэдээг тулган шалгахад 4 дүгээр сард 4 албан хаагчийн 720990 төгрөг, 12 сард нэг албан хаагчийн 317653 төгрөг, нийт 1149923 мянган төгрөгийн цалинг НДХ-д дутуу мэдээлсэн нь Нийгмийн даатгалын тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.1.1 "хөдөлмөрийн хөлсний сан, түүнтэй адилтгах орлого болон түүнд оногдох шимтгэлийг үнэн зөв тодорхойлж, тогтоосон хугацаанд төлөх" тус тус зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Ажиллагсдын дутуу мэдээлсэн цалингийн санг нөхөн мэдээлж, баталгаажуулан зөрчлийг арилгах албан шаардлага өгөв.

5. Тайлант хугацаанд Шилэн дансны тухай хуулийн дагуу байршуулбал зохих 151 мэдээллээс 127 мэдээллийг байршуулсан. Үүнээс хугацаа хоцорсон 21 байршуулаагүй 3 мэдээлэл байна. Цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлогын 128221,4 мянга, зарлагын 29107,6 мянган төгрөгийн гүйлгээг хугацаа хоцроож мэдээлсэн нь Шилэн дансны хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1 дэх "Энэ хуулийн 3.1.1, 3.1.2-т заасан байгууллага, албан тушаалтан дараах мэдээллийг тогтмол мэдээлнэ" 6.4 "Энэ хуулийн 3.1.1, 3.1.2-т заасан байгууллага дараах мэдээллийг долоо хоногийн дотор мэдээлнэ" тус тус зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Шилэн дансны зөрчлийг арилгах албан шаардлага өгөхөөр шийдвэрлэв.

6. Байгууллагын даргын 2020 оны 12 дугаар сарын 20 ний өдрийн А/45 дугаар тушаалаар томилсон тооллогын комисс нь эд хөрөнгийг данс бүрээр хөрөнгийн журналаар тоолоогүй, ажилтнуудын картаар тоо ширхгээр тоолсон нь бүртгэлтэй хөрөнгүүдийг ажилтнуудын картад бүрэн бүртгэж тоологдсон эсэхийг нотлох боломжгүй. комиссын хурлын тэмдэглэл, илтгэх хуудас байхгүй, тооцоо бодсон акт, эрхлэгчийн тушаалаар баталгаажуулаагүй, нягтлан бодогч, нярвын тайлангийн үлдэгдлээс 6117,5 төгрөгөөр зөрүүтэй нотлох боломжгүй байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.6 дахь "нягтлан бодогч нь эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах", Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 73 дугаар зүйлийн 73.2 дахь "Байгууллагын нягтлан бодогч нь үндсэн хөрөнгө, бараа материал, үнэ бүхий зүйлийн тооллогоор бэлэн байсан үлдэгдэл, гарсан зөрүүг тооллогын акт материал батлагдсанаас хойш 5 хоногийн дотор нягтлан бодох бүртгэлд тусгаж дансны үлдэгдлийг тулган шалгана" гэсэн заалтуудтай нийцэхгүй, санхүүгийн тайлангийн "Иж бүрэн байх", "Оршин байх", "Үнэлгээ" гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Байгууллагын өмч хөрөнгийн тооллогыг 2021.04.01-ны дотор хийж баталгаажуулан зөрчлийг арилгах албан шаардлага өгөхөөр шийдвэрлэв.

Аудитын зөвлөмж

Аудитаар илэрсэн 3468,0 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчилд 1 зөвлөмж өгч, менежментийн захидалд тусгав.

3.10. БАЛАНСЫН ДАРААХ ҮЙЛ ЯВДАЛ БОЛОН ДАРААГИЙН АУДИТААР АВЧ ҮЗЭХ АНХААРАЛ ТАТАХУЙЦ БУСАД ЧУХАЛ АСУУДЛУУД

1. Тайлант онд бэлтгэн нийлүүлэгч аж ахуй нэгж байгууллагад хөрөнгө худалдан авахаар мөнгө шилжүүлж бэлнээр гаргуулан авч өөр зүйлд зарцуулдаг, Нягтлан бодох бүртгэлийг анхан шатны баримтад үндэслэн бүртгэж, нярвын тайлан гараагүй, анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгадаг явдлыг

таслан зогсоож, цаашид зөрчлийг давтан гаргаж байгаа талаар дараагийн аудитаар анхаарч үзэх.

4. Менежментийн захидал

Менежментийн захидалд цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлоор нь эрэмбэлэн үзүүлэв. Үүнд:

1. Зардлын данстай холбоотой асуудал

1.1. Илрүүлэлт: Тайлант онд нормын хувцас зөөлөн эдлэлийн зардлаас дроз худалдан авахаар 3468.0 мянган төгрөгийг "Хонгор мөнгөн үсэг" ХХК-д шилжүүлж тухайн аж ахуй нэгж байгууллагаас худалдан авалтыг хийгээгүй, мөнгийг бэлнээр гаргуулан өөр бэлтгэн нийлүүлэгчээс авч зардлыг зориулалт бусаар зарцуулсан нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3 дахь "санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх" 16 дугаар зүйлийн 16.5.5 дахь "Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах" гэсэн заалтыг тус тус зөрчсөн

1.2. Эрсдэл: Зардлыг зориулалт бусаар зарцуулж, төсвийн хөрөнгө үргүй зарцуулагдах.

1.3. Өгсөн зөвлөмж: Нормын хувцас зөөлөн эдлэл зардлыг зориулалтын дагуу зарцуулах, аж нэгж байгууллагаас бэлэн мөнгийг гаргуулж авдаг явдлыг таслан зогсоож. Сангийн сайдын 2014 оны 55 дугаар тушаалаар баталсан төсвийн зарлагын эдийн засгийн ангиллын дагуу зардлыг бүртгэж, Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5 дахь "Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах" гэсэн заалтыг хэрэгжүүлж ажиллах.

1.4. Байгууллагаас өгсөн харуу тайлбар: Зөвлөмжийг хэрэгжүүлж ажиллана.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2021 оны 05 дугаар сарын 01-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү. Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

АУДИТЫН ТАЙЛАНГ:

БЭЛТГЭСЭН:
АУДИТОР

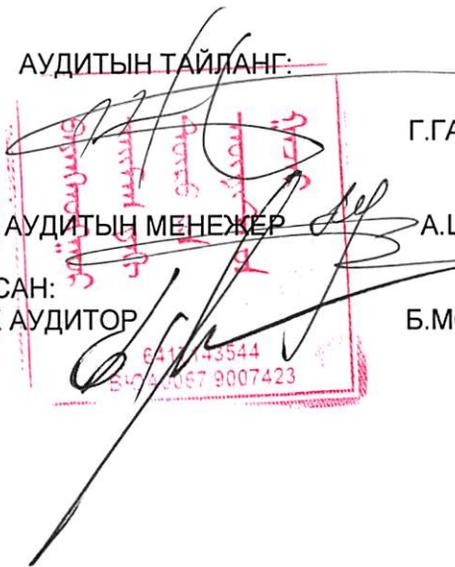
Г.ГАНЧИМЭГ 2021.02.24

АНХАН ШАТАНД ХЯНАСАН:
ХЭЛТСИЙН ДАРГА БӨГӨӨД АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

А.ЦЭЭНЯМ 2021.02.24

ХОЁР ДАХЬ ШАТАНД ХЯНАСАН:
ДАРГА БӨГӨӨД ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Б.МӨНХБАТ 2021.02.24

5. Хавсралт 1.: Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт

Огноо	Аудитын нэр:	Баянхонгор сумын 3 дугаар цэцэрлэгийн 2020 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит	Аудитын код:		
2020			БНА-2021/58/СТА-ТШЗ		
Шалгагдсан байгууллагын нэр:		Баянхонгор сумын 3 дугаар цэцэрлэг	Мянган төгрөг		
№	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
				Албан тушаал	Овог нэр
1	2	3	4	5	
1	Тус байгууллага нь 2020.12.23 нд "Хонгор мөнгөн үсэг"-ХХК-аар хүүхдийн шкаф хийлгэхээр 1675.0 мянган төгрөгийг шилжүүлж, мөнгийг бэлнээр гаргуулж авсан байхад санхүүгийн тайланд хөрөнгөөр бүртгэсэн.	1675.0	Төлбөрийн акт тогтоох	Эрхлэгч, нягтлан бодогч	Д, Уранчимэг, Э.Билгүүн
2	Цалингийн зардлыг давтан тооцоолол хийхэд 4 дүгээр сард 3 ажилтан цалингийн зөрүүг олгохдоо татвар, шимтгэлийг суутган тооцоогүй 58538 төгрөгийг илүү олгосон, сахилгын шийтгэлтэй 2 албан хаагчид 1344390 төгрөгийн үр дүнгийн урамшуулал олгосон, ХХОАТ- зардлыг 573990 төгрөгөөр илүү шилжүүлж, авлагаар тусгаагүй, санхүүгийн тайланд зардал нэмэгдүүлж тайлагнасан	1976.9	Төлбөрийн акт тогтоох	Эрхлэгч, нягтлан бодогч	Д, Уранчимэг, Э.Билгүүн
3	4 дүгээр сард 4 албан хаагчийн 720990 төгрөг, 12 сард нэг албан хаагчийн 317653 төгрөг, нийт 1149923 мянган төгрөгийн цалинг НДХ-д дутуу мэдээлсэн.	1149.9	Албан шаардлага өгөх	Эрхлэгч, нягтлан бодогч	Д, Уранчимэг, Э.Билгүүн
4	.Цалин хөлсний суутган тайланг гаргахдаа 4 ажилтны 2387.5 мянган төгрөгийг дутуу, Б.Гантулгын цалинг 1125.8 мянган төгрөгөөр илүү мэдээлж нийт 1261.6 мянган төгрөгийн цалинг дутуу тайлагнаж, өглөг, авлагын тооцоо нийлээгүй	1261.6	Албан шаардлага өгөх	Эрхлэгч, нягтлан бодогч	Д, Уранчимэг, Э.Билгүүн
5	Шилэн дансны тухай хуулийн дагуу байршуулбал зохих 151 мэдээллээс 127 мэдээллийг байршуулсан. Үүнээс хугацаа хоцорсон 21 байршуулаагүй 3 мэдээлэл байна. Цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлогын 128221,4 мянга, зарлагын 29107,6 мянган төгрөгийн гүйлгээг хугацаа хоцроож мэдээлсэн		Албан шаардлага өгөх	Эрхлэгч, нягтлан бодогч	Д, Уранчимэг, Э.Билгүүн
6	Байгууллагын даргын 2020 оны 12 дугаар сарын 20 ний өдрийн А/45 дугаар тушаалаар томилсон тооллогын комисс нь эд хөрөнгийг данс бүрээр хөрөнгийн журналаар тоолоогүй, ажилтнуудын картаар тоо ширхгээр тоолсон нь бүртгэлтэй хөрөнгүүдийг ажилтнуудын картад бүрэн бүртгэж тоологдсон эсэхийг нотлох боломжгүй. комиссын хурлын тэмдэглэл, илтгэх хуудас байхгүй, тооцоо бодсон акт, эрхлэгчийн тушаалаар баталгаажуулаагүй, нягтлан бодогч, нярвын тайлангийн үлдэгдлээс 6117,5 төгрөгөөр зөрүүтэй нотлох боломжгүй байна.		Албан шаардлага өгөх	Эрхлэгч, нягтлан бодогч	Д, Уранчимэг, Э.Билгүүн
7	Тайлант онд нормын хувцас зөөлөн эдлэлийн зардлаас дрож худалдан авахаар 3468.0 мянган төгрөгийг "Хонгор мөнгөн үсэг" ХХК-д шилжүүлж тухайн аж ахуй нэгж байгууллагаас худалдан авалтыг хийгээгүй, мөнгийг бэлнээр гаргуулан өөр бэлтгэн нийлүүлэгчээс авч зардлыг зориулалт бусаар зарцуулсан.	3468.0	Зөвлөмж өгөх	Эрхлэгч, нягтлан бодогч	Д, Уранчимэг, Э.Билгүүн
8	Үндсэн хөрөнгийн элэгдлийн зардлыг 345,4 мянган төгрөгөөр дутуу байгуулсан, эм хэрэгслийн зардлаас 225,0 мянган төгрөгийн 9 кварцын гэрэл, 12 сард авсан 1414,0 мянган төгрөгийн эмнэлгийн хэрэгслийг үлдэгдлээр байхад зарлага гаргасан, Бэлтгэн нийлүүлэгч ААНБ-аар хүүхдийн шкаф хийлгэхээр 1675,0 мянган төгрөгийг шилжүүлж хөрөнгийг аваагүй байхад орлого авсан.	2124.4	Санхүүгийн тайланд залруулга хийсэн	Эрхлэгч, нягтлан бодогч	Д, Уранчимэг, Э.Билгүүн
ДҮН		11655.8			